

ע"פ 758/23 - מוחמד אבו גית נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 758/23

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המערער: מוחמד אבו גית

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטתו של בית משפט השלום בירושלים
מיום 21.1.2023 בת"פ 9182-05-22 שניתנה על ידי
כבוד השופטת ש' לארי-בבלי

בשם המערער: עו"ד אמיר נבון

פסק-דין

זהו ערעור על החלטת בית משפט השלום בירושלים (השופטת ש' לארי-בבלי; להלן: המותב) מיום 21.1.2023 בת"פ 9182-05-22, שבה הורה המותב על העברת ההליך לטיפולו של סגן הנשיא י' מינטקביץ.

1. ביום 4.5.2022 הוגש נגד המערער כתב אישום המייחס לו עבירות של פציעה בנסיבות מחמירות והחזקת סכין. בתחילה נוהל ההליך על ידי השופט א' איתן, אשר הורה בהחלטה מיום 1.12.2022 על העברת ההליך למותב. בתום דיון שהתקיים בפני המותב ביום 28.12.2022, קבע המותב שני מועדים לדיוני הוכחות לחודש ספטמבר 2023.

2. ביום 11.1.2023 הגישה המשיבה בקשה להקדמת מועד הדיון, בצינה כי המערער עצור באיזוק אלקטרוני. עוד צוין בבקשה כי ככל שיומנו של המותב אינו מאפשר היעדרות לבקשה, מבוקש להעביר את ההליך "לשופט

עמוד 1

עצורים". ביום 13.1.2023 הורה המותב לבא-כוח המערער להגיב לבקשה תוך 7 ימים, ובחלוף כשבוע, ביום 21.1.2023, ניתנה החלטה בזו הלשון:

"לבקשת המאשימה, בהעדר תגובה - בניגוד להחלטתי מיום 13.1.23, בהעדר מועדים קרובים ביומני, ובתאום עם כב' ס. הנשיא מינטקביץ, יועבר התיק אליו. מועדי ההוכחות הקבועים לימים 19.9.23 ו-20.9.23 מבטלים.

[ה]מזכירות תעביר ההחלטה לסגן הנשיא."

להשלמת התמונה יצוין כי ביום 25.1.2023 התקיים דיון בפני סגן הנשיא מינטקביץ, שבמהלכו ביקש בא-כוח המערער לדחות את הדיון על מנת לאפשר לו להגיש ערעור על החלטת המותב מיום 21.1.2023. בתום הדיון צוין סגן הנשיא מינטקביץ: "על פי תכנית העבודה של ביהמ"ש התיק אמור היה להיות מנותב אליי מלכתחילה, מכיוון ש[המערער] עצור בפקא"ל ויש לשמוע את עניינו במועד קרוב". מכל מקום הורה סגן הנשיא מינטקביץ על קביעת מועדים לדיוני הוכחות בחודש מרץ 2023.

3. הערעור שלפניי הוגש ביום 26.1.2023, ובו טוען המערער כי בקשת המשיבה מיום 11.1.2023 להקדמת מועד הדיון היא למעשה "בקשת פסלות נסתרת", ומשכך ניתן לערער על ההחלטה מיום 21.1.2023 בהתאם לסעיף 77א(ג) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט). לטענת המערער, ההוראות שבחוק בתי המשפט בעניין פסלות שופט הן המסלול היחיד שבמסגרתו יכול בעל דין לפנות למותב, לאחר שניתן מענה לכתב האישום, ולבקש את העברת ההליך לשופט אחר. תימוכין לטענתו מוצא המערער בכך שהמשיבה ביקשה להעביר את ההליך לשופט ספציפי - "שופט עצורים" - ובהתאם לסדרי העבודה בבית משפט השלום בירושלים, סגן הנשיא מינטקביץ "דן באופן בלעדי בשמיעת תיקי הוכחות של עצורים" בבית המשפט. בהקשר זה מוסיף המערער כי המותב הוא ששמע את המענה שלו לכתב האישום, ובתוך כך נחשף למלוא קו ההגנה שלו ולעדים שברצונו לזמן. עוד מצוין כי המשיבה הגישה את בקשתה להקדמת מועד הדיון יום לאחר שהמערער ביקש עיון מחדש בתנאי מעצרו והלין על התארכות ההליכים נגדו. נוכח האמור סבור המערער כי בקשת המשיבה להקדמת מועד הדיון מהווה "ניסיון forum shopping אסור" מצדה.

עוד חולק המערער על נימוקי החלטת המותב מיום 21.1.2023, וטוען כי הדין אינו מכיר בעילת פסלות המבוססת על עומס ביומנו של המותב. כמו כן מצוין המערער כי ההחלטה האמורה ניתנה יום לפני המועד האחרון שנקבע להגשת תגובתו לבקשת המשיבה, ולגישתו יש טעם לפגם בכך שהמותב נעתר לבקשת הפסלות של המשיבה מבלי להמתין לקבלת תגובתו.

4. דין הערעור להידחות על הסף. בעבר נפסק כי "תנאי בלעדיו אין להגשת ערעור פסלות הוא קיומה של החלטת השופט בבקשת הפסלות. הכרח הוא כי יהיה מדובר בהחלטה במסגרת דיני פסלות, כלומר בהחלטה בה השופט פוסל את עצמו או דוחה בקשה לפסילתו" (ע"א 3156/06 שירביט חברה לביטוח בע"מ נ' שושן, פסקה 4 (3.10.2006); ראו גם: ע"פ 7412/02 צ'רנוי נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(1) 49, 55-56 (2003); והשוו: ע"פ 3522/19 ליולקו נ' מדינת ישראל (10.6.2019); ע"מ 6162/20 משעל נ' הוועדה המקומית לתכנון ובניה גני תקווה (1.11.2020); ע"פ 8024/21 מכלוף נ' מדינת ישראל - הוועדה המקומית לתכנון ובניה "מצפה אפק", פסקאות 8-9 (15.12.2021)). במילים אחרות: ללא החלטת פסלות, לא ניתן להגיש ערעור פסלות.

ברוח זו, בעניין אחד נקבע כי לא ניתן להגיש ערעור פסלות על החלטה שלא כללה דיון בתנאים להחלפת מותב בהתאם לסעיף הרלוונטי בחוק בתי המשפט, ואשר ניתנה בעקבות בקשה שאף היא לא כללה התייחסות לסעיף הרלוונטי (בש"א 5833/19 סמדג'ה נ' גלריית קריאף מרדכי תל אביב בע"מ (24.11.2019) (באותו עניין דובר על סעיף 77א(ב1) לחוק בתי המשפט, העוסק במתן היתר ייצוג כשמתקיימת עילת פסלות הנוגעת לעורך דין או לבא-כוח)). בדומה, במקרה אחר נפסק כי החלטה בדבר "העברה מינהלית של התיק לסגנית נשיאת בית המשפט" לשם העברתו למותב אחר, אף היא אינה ניתנת לערעור בזכות לפי סעיף 77א(ג) לחוק בתי המשפט (בש"א 6073/20 פלוני נ' פלונית (21.9.2020); וראו גם: יגאל מרזל דיני פסלות שופט 335 (2006)).

5. בעניינו, כפי שפורט לעיל, בקשת המשיבה להקדמת מועד הדיון לא כללה אזכור לדיני הפסלות, והתייחסותה להעברת הליך למותב אחר לא הועלתה מאספקקריה של העילות הקבועות בסעיף 77א לחוק בתי המשפט. החלטת המותב מיום 21.1.2023 אף היא אינה כוללת דיון בתנאים לפסילת שופט ובשאלת התקיימותם במקרה דנן. לפיכך אין מדובר בהחלטה שעליה ניתן להגיש ערעור בזכות בהתאם לסעיף 77א(ג) לחוק בתי המשפט.

6. פסק הדין בע"פ 4877/13 עווידה נ' מדינת ישראל (22.4.2014) (להלן: עניין עווידה), שאליו מפנה המערער בערעורו, אין בו כדי לשנות ממסקנה זו. עניין עווידה עסק בהחלטה שהורתה על העברת הליך פלילי למותב אחר בהסתמך על סעיף 143א(ה) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי). הנשיא א' גרוניס ציין בפסק דינו כי בקשה לשינוי מותב בהתאם לסעיף האמור מהווה, במהותה, בקשת פסלות שעל ההחלטה בה ניתן להגיש ערעור בזכות (שם, בפסקה 6). אולם, בהמשך פסק דינו הוסיף הנשיא גרוניס והבהיר:

"ראוי להדגיש שמסקנתי לעניין העברת התיק יפה אך להסדר שבסעיף 143א(ה) לחוק סדר הדין הפלילי ולמקרים אחרים של גישור פלילי [...]. אין בכך כדי לקבוע שהסדרים אחרים המאפשרים את העברת הדיון מבית משפט אחד לבית משפט אחר או משופט אחד למשנהו שייכים אף הם למסגרת דיני הפסלות" (שם, בפסקה 12).

המערער מציין כי בעניינו התקיים הליך של דיון מקדמי, וכי "[מ]שלא הצליחו הצדדים לגשר על הפערים ביניהם בפני כבוד השופט ארנון איתן ביקש ב"כ המערער להעביר את התיק לשמיעת ראיות". אולם, בקשת המשיבה להקדמת מועד הדיון לא הוגשה בהתאם לסעיף 143א(ה) לחוק סדר הדין הפלילי ולא התבססה על הרציונליים שבבסיסו (לדיון בסעיף האמור ולשינוי מהלכת עווידה ראו: ע"פ 8360/19 זיסמן נ' מדינת ישראל (18.3.2020)). משכך, אין בפסק הדין בפרשת עווידה כדי לסייע למערער.

7. הערעור נדחה, אפוא, על הסף.

ניתן היום, כ"א בשבט התשפ"ג (12.2.2023).

ה נ ש י א ה